

MICUL ECRAN – PRIETEN SAU DUȘMAN?

Trăim într-o societate în care părinții dedică tot mai puțin timp copiilor, preferând să îi lase în fața televizorului pentru a-și putea rezolva problemele casnice, a-i calma sau din alte varii motive.

Cel mai recent studiu al Consiliului Național al Audiovizualului (2012) arată că în timpul liber 98% dintre copii cu vârsta cuprinsă între 6 și 15 ani preferă să se uite la televizor, iar 45% se joacă pe video sau pe calculator.

În urma cercetărilor desfășurate în ultimii ani s-a ajuns la concluzia că vizionarea TV și calculatorul dăunează dezvoltării și funcționării creierului uman, deoarece activitatea corticală, atunci când ne așezăm în fața ecranului, este complet diferită de aceea întâlnită în mod obișnuit în viața oamenilor. Cele câteva ore petrecute zilnic de copii în fața televizorului și a calculatorului, încă din primii ani de viață, vor influența definitiv modul în care creierul va răspunde pe viitor la provocările lumii reale, modul în care va procesa informația.

Astfel, mintea tinerilor ajunge să fie dependentă de starea de pasivitate, de neconcentrare, și neprelucrare a informației, care i-a fost indusă zilnic, câteva ore, prin intermediul vizionării.

Emisfera stângă a creierului, a cărei activitate este inhibată când privim la televizor, nu se dezvoltă normal, ceea ce va face ca tinerii aceștia să fie deficienți în ceea ce privește gândirea logică și analitică, în vorbire, în construirea frazei, în scris și citit-procese desfășurate în ariile acestei emisfere.

Cele mai grave sunt consecințele pe care televizorul și jocurile pe calculator le au asupra funcționării părții din față a creierului- cortexul prefrontal- care îl deosebește pe om de animal : slăbirea capacității de concentrare, scăderea memoriei, apariția stării de pasivitate și a plictiselii, a depresiilor, a anxietății și a tulburărilor de personalitate. Vizionarea afectează, de asemenea, capacitatea de concentrare a atenției, slăbește motivația și favorizează comportamentele instinctive-bulimia, agresivitatea și pulsunile sexuale.

Acestea sunt doar câteva din motivele pentru care Academia Americană de Pediatrie (Reinsenberg, 1998) recomandă ca până la 2 ani copiii să nu fie lăsați să se uite la televizor,

iar după această vârstă, pe toată perioada vârstei școlare, să se limiteze timpul vizionării-cumulat-televizor, video sau calculator - la una , cel mult două ore pe zi.

Unii autori opinează ca măcar până la 5-6 ani, când se încheie prima perioadă esențială în dezvoltarea creierului, copiii să fie ținuti departe de televizor și de calculator.

Copilul nu se poate opune. El nu are discernământul necesar, de aceea este important să fie apărat de mijloacele care-i pun în pericol sănătatea mentală și viitorul.

Cum ar putea oare un copil să se protejeze singur în fața unor tehnologii care fascinează, au un caracter hipnotic și care dau dependență, mai cu seamă în condițiile în care ei nici măcar nu bănuiesc pericolul și nu-și pot imagina consecințele?

Acesta e rolul părinților, dar și al cadrelor didactice: de a-i apăra și călăuzi pe cei mici până când vor căpăta discernământul necesar ca să se descurce singuri în viață. Desigur, este mult mai simplu să-i abandonăm în fața unui ecran, ca să ne vedem de treabă sau ca să adunăm ceva bani pentru a le putea asigura viitorul. Ar trebui însă să ne gândim și la faptul că după 10-15 ani petrecuți în fața unui ecran, câteva ore pe zi, copiii noștri s-ar putea să nu mai aibă nici un viitor.

Copilul care petrece ore în șir în fața micului ecran este predispus la note proaste și probleme de învățare. Problemele de atenție și concentrare cauzate de expunerea la televizor sunt cele care afectează randamentul școlar al copilului. În plus, dacă este lăsat să petreacă un număr nelimitat de ore în fața micului ecran, copilul își pierde interesul pentru cărți, citit și neglijează școala, iar educația lui are de suferit.

Copilul în fața televizorului nu are parte de experiența obișnuită a limbajului, de stimularea logică a gândirii și reflecției pe care părinții, bunicii sau mediul uman, în general, le oferă. Stimulii vizuali și analitici percepuți în fața micului ecran sunt atât de agresivi, se succed cu o asemenea rapiditate, încât depășesc capacitatea creierului de a-i controla. Efectul inevitabil va fi inhibarea unor importante procese mentale.

COPIII SE OBIȘNUIESC DE LA TELEVIZOR SĂ NU MAI DOREASCĂ SĂ ÎNȚELEAGĂ CE SE ÎNTAMPLĂ ÎN LUMEA CARE ÎI ÎNCONJOARĂ. SE MULȚUMESC DOAR CU SENZAȚIILE. (Large, 2003)

Experiența vizionării TV nu este una a spațiului și a timpului real, a distanțelor și a duratelor reale, ci a unora virtuale, sugerate sau doar simulate în interiorul lumii televizorului.

Copilului îi lipsește posibilitatea cunoașterii prin atingerea și manipularea fizică a materialelor, una dintre condițiile desfășurării procesului de cunoaștere și, prin urmare, de structurare a traseelor neuronale. Prin televizor, cei mici sunt lipsiți de liniștea și răgazul necesare dezvoltării mecanismelor limbajului intern și ale gândirii reflexive.

Televizorul, nu numai că nu favorizează o participare interactivă la procesul de cunoaștere, ci dimpotrivă presupune o experiență pasivă și pasivizantă pentru mintea umană.

După vizionarea prelungită copiii vor avea tendința de a rămâne în aceeași stare de pasivitate sau de neimplicare în cunoașterea lumii reale. Celor care se uită mult la TV li se sărăcește în mod proporțional capacitatea de a imagina jocuri, le slăbește dinamismul mintal.(Winn, 1996). Proporțional cu creșterea timpului petrecut la televizor scade dispoziția sau plăcerea unei implicări în viața comunitară și chiar în cea de familie.

Majoritatea specialiștilor în domeniu susțin că nu trebuie permis ca TV să înlocuiască jocurile fizice - alergatul, înotul etc., lucrul de mână –a construi, a coase, a întreprinde, în general ceva cu mâinile sau alte activități prin care cele două părți ale corpului-stânga/dreapta și conexiunile corespunzătoare lor din creier învață să se coordoneze între ele. (Healy, 1990). Așadar, se impune stabilirea unui set de reguli și a unui program stabil în ceea ce privește expunerea zilnică a copilului la tv/calculator și supravegherea cu atenție a programelor pe care le urmărește frecvent.

Experiența spațiului și a timpului real, cunoașterea prin atingere și întrebuințare a lucrurilor care-l înconjoară pe copil, joaca, de asemenea, au un rol deosebit de important. Copilul trebuie să se implice activ în diferite jocuri folosindu-și imaginația și interacționând cu alți copii. Toate acestea constituie mediul ideal pentru dezvoltarea normală a minții copilului, pentru punerea bazelor structurale și funcționale ale creierului, necesare tuturor activităților de mai târziu.

Așadar, vizionarea TV și utilizarea necontrolată a calculatorului scad nivelul de inteligență și performanțele intelectuale, creează o atitudine mentală pasivă, cultivă plictiseala, dezinteresul sau apatia, predispun la obezitate și sedentarism și inhibă comportamentele sau inițiativele de ordin subiectiv. Depinde doar de noi, ca părinți sau cadre didactice, să-i determinăm să-și folosească timpul liber într-un mod recreativ, util și, mai ales, nedăunător.

Bibliografie:

-Gheorghe, Virgiliu – Efectele micului ecran asupra minții copilului, Editura Prodomo, 2008

- <http://www.copilul.ro>

- www.tvr.ro/despre-efectul-calculatorului-si-calculatorului-asupra-creierului

Prof. învăț. primar Custură Luminița- Mioara

Școala Gimnazială „Ion Luca Caragiale”, Tulcea